

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunei.
Concurs, inserțiuni și taxe de abonament se trimit administrațiunei tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266

Scrierile imorale.

A apărut din condeiul directorului seminarului central din București părintele arhimandrit I. Scriban o carte prețioasă sub titlul „*Lupta contra scrierilor imorale*“, care se află de vânzare și la librăria noastră diecezană. Prețul 1 Leu.

Specula modernă și-a aflat o nouă sursă: senzualitatea. Pe aceasta o exploatează sub firma artei prin scrieri, prin spectacole și prin chipuri zugrăvite, cărora li-se fac reclame americane cu cari înșală lumea pornită spre rău. Părintele Scriban a urmat cu multă atențiune aceasta scurgere modernă a imoralității și și-a început opera de contramină publicând prin ziarele și revistele românești articole, cu scopul de a orienta opinia publică românească asupra propagandei de imoralitate ce se face sub firma artei și ne primejduiește societatea, nu numai orășenească ci și cea sătească, căci speculanții își desfac acum marfa înveninatoare de suflet și prin centrele provinciale. Acești articli de ziare și reviste i-a cuprins într'un mănunchiu și i-a edat sub titlul »Lupta contra scrierilor imorale«.

Subiectul literaturii pornografice este nuditatea firei omenești degenerate: criminalul și perversul. Aceasta criminalitate și perversitate se colorează cu penelul artistic, așa se fac eroii criminalității și ai perversității, cari devin apoi idealurile tinerimei răpite de acest duh rău și din această tinerime se formează candidații de temniță.

La literatura aceasta sa adaus în timpul din urmă cinematografele, mozi cum le zic la noi. Aceste cinematografe aduc filme de apași și de prostituții, tot ce iritează senzualitatea omenească. Așa au devenit cinematografele menite de a răspândi cunoștințe de ordin cultural, o scenărie a complici.

Străinătatea a luat deja poziție împotriva acestei propagande de imoralitate. Părintele Scriban a adunat în cartea sa datele despre apărarea contra acestei primejdii prin bibliotecile școlare și prin dispoziții de ordin polițial, cum s'a făcut aceasta în Elveția. Și mai hotărâtă poziție a luat bisericile apusene contra propagandei de imoralitate ce se face prin pornografia debitată în scris și în spectacole, oprind de sine înțeleș pe preoți dela acele spectacole.

Biserica noastră ca susținătoare de școală și conducătoarea culturii poporului nostru peste tot, are datoria de a se ocupa cu chestiunea pornografiei și a lua dispoziții de apărare contra ei, prin propaganda scrierilor morale. Scopul acestui scris este solicitarea acestei propagande la forurile competente.

Dar nu numai bisericile ci și asociațiunile culturale, cari altfel fac o laudabilă propagandă culturală prin editura cărților de cuprins moral, vor avea a se ocupa în special cu literatura pornografiei și să păsească cu toată energia contra ei.

Pe lângă aceasta oficialitate sunt chemate ziarele și revistele noastre a da deosebită atențiune acestei chestiuni, combătând zi de zi propaganda pornografică, ca prin luminarea oamenilor să facă presiune asupra opiniei publice și să o îndrepte contra invaziunii veninului speculanților de cărți și filme imorale, ca cu scârbă să se lapede de ele tot omul cu bun simț.

Nu tipuri imorale să se debiteze, căci acele reprezintă pe omul degenerat, îndobitocit, ci tipuri morale cari reprezintă tipul și asemănarea lui Dumnezeu în om. Precum prin tipurile imorale se îndeosește omul la o viață animalică, se reface viața omenească într'un iad pământesc; așa prin tipurile morale se înalță la o viață ideală capabilă de realizarea împărăției cerești pe pământ.

Preoțimea și învățătorimea noastră este veghea moralității poporului nostru dela sate. Ia va află în aceasta modestă carte primejdia pornografiei în toată mărirea ei și indicațiile de luptă contra acestei urgii ce să apropie de noi sub flamura speculei ucigătoare de suflete. Să resune dar de pe amvon combaterea propagandei imorale, să se îngrijească cu stăruință de sporirea bibliotecilor școlare și parohiale, ca acțiunea de apărare să se simtă pretutindeni, de sus din centrul diezezei până în ultimul cătun.

Emanuil Unguréanu.

Iată un nume purtat de o individualitate marcantă a vieții noastre publice. Un tip al generației care acum e în apunere, ca espresia vie a iubirei de biserică și neam.

Născut din o frunțășă familie țărănească din Satchinez, cottul Timișorii, s'a dedicat carierii advocațiale dar n'a fost un simplu »fiscalș« care să trăiască numai pentru sine, ci un adevărat apărător al intereselor poporului ce l'a învrednicit de stima generală dela vlădică până la opincă cum rari oameni se bucură dintre intelectualii noștri. Prin munca lui stăruitoare, cinstită, viață sobră și-a agonisit mare avere și acum toată averea aceasta o închină pentru luminarea poporului său iubit.

Și feliul cum o face aceasta este propriu individualității lui. Nu-și așteaptă moartea că se desface de averea sa încă în viață, drept dovadă că ține mai mult la idealul culturii naționale decât la sine.

În timpul din urmă a renunțat la practica advocațională și și-a concentrat întreagă activitatea chestiunilor culturale ale neamului românesc. Din aceasta preocupățiune de chestiunile culturale a răsărit concepțiunea mare de a întări temeliile progresului nostru cultural, cultura generală a poporului românesc prin care să devină capabil de viață.

În 18/31 martie a depus acest distins bărbat la casa consistorială frumoasa sumă de 372.000 coroane, cu următoarea menițiune:

»Consistorul din Arad să înființeze și să susțină școale populare românești; să provadă gratuit pe școlarii săraci de ambele sexuri cu cărți de școală românești și cu reviste pentru copii.

»Să sprijinească sau să înființeze biblioteci școlare și populare românești; să îngrijească de instruirea în cetire și scriere în limba românească a adulților și analfabeților; să-i provadă cu cărți și cu reviste românești.

»Să grijească de stărpirea datinilor rele și a defectelor morale și igienice; de instruirea religioasă.

»Să sprijinească sau să înființeze și să susțină școale speciale agronomice, industriale și comerciale; școale pentru industria de casă și pentru economia de casă, precum și internate, — iar pentru instrucțiunea practică ateliere de lucru».

Va se zică, dl Ungurean, dă aceasta însemnată avere pentru creșterea religioasă morală și învățarea poporului la muncă cinstită, calitățile mari cari l'au ridicat și pe dânsul din casă țărănească la acest pedestal al nemuririi.

Ale tale dintru ale tale.

Pe vremuri când nu aveam clasă intelectuală toți fondatorii și-au dat obolul pentru crearea acelei clase intelectuale prin stipendii. Eră însă aproape primejdia să devenim unilaterali, să ne pomenim cu o clasă de proletari intelectuali. Marele Stroescu a adus o atmosferă nouă între noi, întărirea temeliei, a claselor de jos. În aceasta atmosferă vedem acum răsărită și fundațiunea dlui Emanuil

Ungureanu și fapta lui generoasă însemnă o nouă eră de dezvoltare culturală, crearea clasei mijlocie.

Implorăm binecuvântarea lui Dzeu asupra aceleia care ne-a dăruit aceasta avere națională și a dat acest strălucit exemplu de iubire de neam generațiilor viitoare cari cu pietate îi vor pomeni numele în veci vecilor.

Isav și Iacob.

(Prelegere metodică).

Impăcarea lui Isav cu Iacob.

Ținta: Despre ce vom vorbi astăzi? Cum Iacob se întoarce acasă și se împacă cu Isav.

I. **Analiza.** Ce va fi spus Iacob când a ajuns la Lavan? Că Isav s'a mâniat pe el și vrea să-l ucidă, și că va trebui să stea acolo mai multă vreme. Dar, ce va face el la Lavan? Lavan are multe turme de vite și Iacob știe să le păstorească. Deci Iacob îi păzește vitele și le înmulțește. Și ce-i plătește Lavan? O avere întreagă: animale multe și servitori și 2 fete de soții. Deci după 20 de ani cum eră Iacob? Om avut. Dar, ce dor îl rodea pe el acum? Dorul de casă. Da, el dorește să-și vadă părinții, dorește și pe Isav, dacă ar vrea să-l ierte. Dar ce frică nutria el? Că lui Isav nu-i va fi trecut mânia și acum își va răzbună. Și când Isav nu ar mai fi mâniaș, cum ar afla aceasta? Bine. Trimite vestitori la Isav să-i spună, că Iacob vine. Și dacă va face o față veselă și va spune să vină Iacob, poate ști, că i-a trecut mânia. Iar dacă Isav se va arăta mâniaș, oare nu-l va putea îndupleca Iacob să se împace? Ba, poate să-i trimită daruri, ca să-l ierte. Și dacă nici aceasta nu ajută? Se va ruga lui D-zeu, ca să îmblânzească mânia lui Isav, iar el se va ruga de iertare. Și atunci? D-zeu e aproape de ceice-l chiamă, el va ajuta. Să vedem întâmplatură așa.

II. **Sinteza.** (Predarea în 2 părți: Intoarcerea lui Iacob acasă: împăcarea fraților).

1. **Intoarcerea lui Iacob acasă.** Iacob a servit la Lavan 20 de ani. Pentru aceasta, Lavan i-a dat 2 fete de soții, pe Lia și Rachila și turme de animale: capre, oi, boi, cămile și azine, lângă cari avea și servitori mulți. Și cu acestea, toate, a plecat el într-o zi acasă. Dar temându-se de Isav, a trimis la el soli cu daruri, ca să-l ierte.

Aprofundare. Cum putu servi Iacob la Lavan 20 de ani? El eră lui Lavan credincios, de aceea l-a iubit Lavan și i-a dat plată bună. Apoi Lavan îi eră și socru dându-i 2 fete de soții. De ce 2 soții? Două soții la un bărbat eră în obicei pe acele vremuri (și azi mai e acest obicei la unele popoare), dar nu poate fi obicei bun. (Părtinirea unui sau altui copil, a uneia ori altei femei, mânie, ceartă). Iacob nu știa aceasta, el a văzut, că și alții au făcut așa, iar D-zeu până atunci nu oprise aceasta. Și dacă Iacob avea turme de animale, cum eră el? Ce va fi simțit Iacob în inima sa când mergea spre casă? De bunăseamă simția mare frică. De ce? El a făcut odinioară lui Isav un rău mare, i-a răpit cel mai frumos drept (care?) și i-a căuzat o durere mare, pentru ce a voit să-l ucidă. Și cine știe, uitat-a Isav răul acela, ori acuma vrea să-și răzbune, poate să-l omoare. Și cu ce crede el să-l îmblânzească? Cu darurile, ce i-a trimis. Dar primi-va Isav darurile și iertal-va? Să vedem.

Reproducere.

2. **Impăcarea fraților.** Auzind Isav că viue Iacob, i-a ieșit în cale cu 400 de bărbați, ca să-lucidă. Inșă când s'a apropiat Iacob de Isav i-s'a închinat de 7 ori până la pământ. Iar Isav a alergat la el și îmbrățișându-l a căzut pe grumazii lui sărutându-l și au plâns amândoi, Isav a căutat împrejur și a văzut și muerile cu pruncii și l-a întreat pe Iacob: „Ce sunt fie acestea?” Iacob a răspus: „Pruncii cu cari m'a miluit D-zeu”. Și i-s'au închinat lui Isav și muerile și pruncii. Apoi iar a întreat Isav: „Ce sunt turmele, cari le-am întâlnit în cale?” Iacob a răspus: „Sunt darurile, ce ti-am trimis, ca să afli har înaintea ta”. Isav i-a zis: „Eu am multe frate, ține-ți ce ai tu”. Iacob însă l-a silit să primească. Și așa s'au împăcat frații.

Aprofundare. Lui Iacob îi eră frică de Isav, de aceea a trimis solii înaintea lui cu daruri. Dar ce răspuns îi vor fi adus? De bunăseamă că nu se bucură de venirea lui. Și când îl vede pe Isav cu 400 de bărbați ieșindu-i în cale, ce înțelege el? Că va să-lucidă cu toți ai săi. Acum frica lui eră și mai mare. (Frică de moarte). La ce se va fi cugetat Iacob în acel moment? La păcatul înșelăciunii și la ajutorul lui D-zeu; de aceea se roagă. Și de ce se închină înaintea lui Isav de 7 ori? Acesta e sămnuil umilinței. Îl privește pe Iacob, ca pe un servitor așternut înaintea unui rege și cugetă: cel-ce în acest chip își cere iertare nu e vrednic de pedeapsă. Isav uită răul ce i-a făcut Iacob și nu numai îl iartă, ci aleargă la el, îl îmbrățișază și-l sărută. Și de ce plâng amândoi? De durere și bucurie. Iacob de bucurie, că fratele său l-a primit cu bunățate și de durere, că prin fapta sa urită a făcut așa mare nedreptate fratelui său. Isav a plâns de bucurie, că și-a primit pe fratele său iubit și de durere că prin planul său deucidere l-a alungat în streinătate. Nici nu voiește a-i primi darurile, arătându-i iubire fără interes. Iacob însă îl silește să primească darurile voind să-i facă bucurie. Deci, ce arătară frații prin toate acestea? Că s'au iertat împrumutat și s'au împăcat.

Recapitularea momentelor religioase-morale.

III—IV. **Asociația și sistemizarea.** Din istoria aceasta oamenii pot să învețe cum să se împace. Spuneți cum se face o împăcare dreaptă? Care din părțile inime să-și ceară iertare? Cel-ce a început a vătămă pe contrarul său, cum a făcut Iacob. Să fie umilit în cuvinte și în fapte arătând că-și recunoaște greșala. Și trebuie să ierte și el greșala fratelui său, din inimă, atunci și D-zeu îi ajută, dacă-i cere ajutorul, și va mișcă inima fratelui său spre împăcare. Acesta apoi la rândul său să arate, că îl iartă pe fratele său și iară îl iubește, în faptă.

Dar ce va cugetă D-zeu despre frații cari se împacă și-și iartă greșalele ca Isav și Iacob? Atunci și el va iertă greșalele lor. Vedeti, de aceia și Domnul Hristos ne învață în Tatăl nostru să ne rugăm așa:

„Și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm păcătoșilor noștri”. (Mat. 6, 14 15).

V. **Aplicarea.** Sunt oare și azi frați îndușmăniți? (Exemple). Toți oamenii între olaltă sunt frați și surori, și mulți dintre ei trăiesc rău între olaltă și-și fac rău unii altora, dar nu se iartă unii pe alții. În adevăr, aceasta e foarte urit și înaintea oamenilor și alui D-zeu. De aceea nici D-zeu nu le iartă păcatele lor. Ce cugetă însă cei buni, când fratele lor îi roagă de iertare? Noi iertăm greșalele deaproapelui, că și D-zeu ne iartă greșalele noastre.

Greșitu-va și vouă cineva? V'ați împăcat cu cineva vr'odată și i-ați iertat greșala? V'a iertat vouă altul ori D-zeu greșala? (La st. taină a cuminecătorei).

Nicolae Crișmaru.

Predică.*)

despre prorocii mincinoși.

Rostită la conferința preoțească a tractului Beliu, din a. 1912.

Feriți-vă de prorocii mincinoși cari vin la voi în îmbrăcăminte de oi și pe din lăuntru sunt lupi răpitori. Mat. VII. v. 15.

Iubiți Creștini!

Plinindu-se vremea prescrisă de proroci, în care aveă să se arate Mântuitorul lumii, trimise bunul Dzeu pe unul născut fiul său, care în Isus Christos luând fire omenească, se născu din preacurata fecioara Maria în Vifleemul Iudeii. După-ce ajunge la vârsta de 30 de ani, în vreme de 3 ani străbate o mulțime de ținuturi, împărtășind o învățătură nouă și aducând lege Dzeească așa de frumoasă, încât puse în uimire toată lumea. Cu această lege Dzeească Christos pune fundamentul bisericii și legii noastre creștinești.

Faima bucuriei că I. Christos aduce mântuirea omenimei, trece ca fulgerul de pe buze pe buze, pătrunde din sat în sat, din oraș în oraș și străbate deopotrivă în colibile săracilor și în curțile domnilor. Bărbații își intrerup lucrurile, femeile își părăsesc vetrele și cete de popoare aleargă din toate părțile lumii, înaintea celui ce aduce mântuire ingenunchind la picioarele Lui ascultă cu sete vorbele Lui dulci și pline de învățături Dzeești.

Mântuitorul Christos însă și legea adusă de El ca ori-ce adevăr mare este incunjurat de o mulțime de vrăjmași cari în fața adevărului dispar, precum se topeste ciara la fața focului. Și ca să arate Dl. Christos, că acest adevăr este dela Tatăl cel ceresc, sfințește această lege cu însuși Dzeescul său sânge, dându-se răstignit pe Cruce între 2 tâlhari, între cei mai mari făcători de rele de pe fața pământului. Astfel legea pecetluită cu sf. sângele lui Christos merge înainte învingătoare și este îmbrățișată de neamuri și de popoare din toate părțile lumii. Intre dușmanii legii creștinești știm că unul este Irod, care perzecuță pe I. Christos încă pe când eră în leagăn, ucigând o mulțime de prunci. Mai apoi în 10 perzecuții împărații păgâniucid sute de mii de creștini. Minunea lui Dzeu însă e mare, pentru-că învățăceii legii noi în loc să fie stârpiți se înmulțesc tot mai tare.

Dușmanii de atunci ai legii noastre creștinești au urmași și în zilele noastre și aceștia sunt așa numiții „nazarineni-baptiști” sau după cum își zic ei „pocăiții”. Despre acești proroci mincinoși și despre isprăvurile lor voesc să vă vorbesc, Iubiților Creștini.

Doamne care mi-ai dat mie darul preoției tale și mai ales dintre mii a servi la altarul tău, luminează acum mintea mea întărește cuvintele mele, ca să vărs în sufletele acestea răscumpărate cu prețul sângelui Tău, tăria credinței creștinești și dragostea față de sf. maica noastră biserică. Iubiților Creștini! Înainte de toate trebuie să știm că „pocăit” pe fața pământului nu este nimenea, „pocăit” este numai Dzeu și cel ce se asemănă cu Dzeu calcă porunca a III Dzeească

Neputându-se publica în întregime în Nrul trecut publicăm din nou și partea primă.

care zice „să nu iei numele Dlui Dzeului tău în deșert“. Acești dușmani ai legii pecetluite cu sângele lui Christos zic, că botezul pe care-l dau preoții noștri pruncilor, nu ar fi adevărat, ci numai oamenii mari trebuiesc botezați. Ei sârmanii nu înțeleg că M. Christos a avut de lucru și cu oameni mari și cu prunci. Celor mari le-a zis că „tot cel ce va crede și se va boteza se va mântui“, adică dela aceștia a cerut credința, iar pentru prunci a zis cătră Nicodim „De nu se va naște cineva din apă și din duh nu va intra în împărăția ceriului“ adică de nu se va boteza cineva cu apă și cu duh nu va putea moșteni împărăția ceriului. Deci dacă unui „baptist sau pocăit“ îi moare pruncul nebotezat, acesta după zisa lui Christos nici cum nu poate moșteni împărăția ceriului. Dar mai mult, la Fapt. Apost. c. X. XVI. XVIII. unde se vorbește de încreștinarea lui Corneliu, apoi de-a temnițerului din Filipii și de Crisp, se spune că aceștia „au primit botezul cu toți casnicii lor“, adică cu mueri și cu prunci cu tot. Iar învățacelul apost. Ireneu, care își are învățătura dela ap. Ioan și dela învățacelul acestuia Carp scrie așa: „Christos a venit ca prin sine să mântuiască pe toți, cari prin El se nasc a douăoră în Dzeu, atât prunci sugători și nevrăstnici, cât și copilandrii, juni și mai bătrâni“. Iată dar, de aici se vede, că pruncii totdeauna primeau botezul creștinesc. Dar azi, Iub. Creștini, dacă am fi noi toți păgâni și ar veni M. Crist. cu legea creștinească, și dacă am primi noi botezul creștinesc oare lăsaream noi pruncii noștri să rămână în legea păgână? Deabună seamă că nu, ci ne-am grăbi să-i ducem și pre ei la mântuire.

Vedeți însă în ce prăpastie au căzut unii dintre creștinii noștri mai slabi de inger, cari dau ascultare unor vântură-țară și se lapadă de credința suptă din fața maicii lor, se lapadă de sf. maică biserică, care de două mii de ani nea apărat de toate răutățile; se lapadă de sf. cruce, de sf. icoane și intră în tabăra călcătorilor de lege. Lor nu le trebuie preot pentru că mângăierea sufletească le-o dau vagabonzii de multe ori jidovii cari din sărăcia bietului român își fac avere frumoasă. Știm foarte bine, că taina preoției este așezată de însuși Dzeu. El a ales de primul preot pe Aron fratele lui Moisie. Iar M. Christ. în epistola lui Iacob ne spune că „De este cineva bolnav între voi să meargă la preotul bis. să se roage pentru dânsul și să-l ungă cu untul de lemn“. Știm apoi că ap. Pavel pe unde a umblat a așezat preoți. Pe Timotei l-a așezat de episcop.

Crucea, Iub. Creștini, în legea noastră creștinească este mijlocul prin care neamul omenesc s'a scăpat de jugul robiei sufletești. Sf. evanghelie ne spune, că Isus Christos fiul lui Dzeu prin cruce a suferit moarte și pe cruce și-a dat Dzeescul suflet pentru mântuirea noastră. Și deoare-ce moartea lui Christos pe cruce este jertfa cea de sânge adusă pentru noi, și deoare-ce Christos prin cruce a invins întunecul și a făcut să răsără întru noi lumina dreptății, a adevărului și a iubirei, biserică noastră o socotește de cea mai frumoasă podoabă și în chip de cinste o așează pe sf. altar. La păgâni crucea eră semn de hulă, de rușine și spaimă, nouă ne este izvor de mântuire și de nădejde. La anul 313 după Christos împăratul Constantin cel mare care primise legea creștinească, merse cu oaste contra împăratului păgân Maxențiu. Văzând Constantin, că vrăjmașul creștinilor are oaste cu mult mai număroasă, decât a lui se umplu de îngrijorări și nu putu durmi toată noaptea; atunci ridicându-și ochii spre ceriu a văzut semnul crucii, pe care eră scris

cu litere de aur „în acest semn vei învinge“. Indată a dat poruncă să i-se toarne o cruce de aur și aceea să se pună în fruntea oastei. Lupta se începe, iar crucea făcea minuni: Vrăjmașul cel cu oștire mare fu biruit și Constantin intră în Roma învingător. Semnul crucii a făcut Moisie cu toiagul peste apele Mării-Roșii și despărțindu-se apa în două a trecut cu jidovii scăpați din robia Vavilonului ca pe uscat. — Sf. cruce ne este armă contra relelor văzute și nevăzute; ea strălucește pe coroanele împăraților, ea împodobește piepturile vlădicilor și ca semn, că legea noastră creștinească a ieșit biruitoare, ea în fața soarelui lucește măreț în văzduhuri. Sf. cruce stă blândă lângă drumuri și hotară și O! Doamne! câți drumeți osteniți și fără ajutor omenesc se umplu la vederea ei de o nouă putere și făcându-și semnul crucii își zic cu evlavie „crucei tale ne închinăm stăpâne!“ Crucea este podoaba morminților, unde părinții, pruncii și neamurile noastre își dorm somnul cel de odihnă. Vedeți dară Iub. Creștini, că puterea și sfințenia sf. crucii este de multe feluri.

Dar, Iub. Creștini, nu sunt crăte de hula și batjocura acestor rătăciți nici sf. icoane, la cari creștinii cei dintâi au ținut cu atâta îndărmire, încât sunt de mii și-au vărsat sângele pentru ele. Și oare ce i-au îndemnat pe creștinii cei dintâi să țină cu atâta sfințenie la ele? Cum s'a făcut, că muerea creștină mai bucuros a preferat să-i fie străpunsă inima cu fierul sabiei, decât să lase să i-se răpească sf. icoană din sânul ei, unde o scutea, ca o mamă adevărată pe fiul ei. Oare nu știm că și aici în satul vostru sunt o mulțime de rătăciți, cari batjocuresc sf. icoane și le zic „chi-puri cioplite“? Dar ascultați Iubiți Creștini!

Dupăce Constantin cel mare dete poruncă, că legea creștină poate s'o primească fiecare în inimă, începură a se zidi o mulțime de biserici, cari de cari mai frumoase. Din toate văile, din crepăturile pământului și din ascunzișuri ieșiră la iveală fețele palide, blânde și chinuite ale creștinilor, ascunși de frica păgânilor. Plin eră văzduhul de cruci, cari luceau măreț în fața soarelui, iar deschizând ușa sf. biserici și-se înfățișă mulțimea de icoane, cari intruchipau întreagă viața Mântuitorului și a Sfinților. Odată, de două ori eră de ajuns ca un creștin mai iscusit să-ți arate firul întâmplărilor zugrăvite pe pereți și singur începeai a înțelege Scriptura creștină. Cel mai cu pricepere zicea vecinului: Vezi pe ușile din mijloc, cum vestește ingerul Gavriil Mariei, că va naște fiu? Și iată Dzeescul Isus se naște în ieslea dobitoacelor. Din depărtări mari grăbesc craii și învățații acelor vremuri și călăuziți de steaua minunată găsesc în ieslea dobitoacelor pe Acela, căruia îi aduc aur, smirnă și tămăe. Nesfârșit e șirul minunilor săvârșite de Christos pe pământ. Acolo vedem cum vindecă pe orbul din naștere, dincoaci pe slăbănogul, iar sus vedem pe Lazar cel mort de 4 zile cum iese din mormânt. Pentru creștinii cei neștiutori de carte icoanele erau și sunt „biblia săracilor“, sunt dascălul povățuitor și mângăitor. Sf. icoane sunt puse pe pereții sf. biserici, ca văzându-le să ne întărim în credință și inimile noastre să se umplă de fapte bune. Ori ce stare sufletească ai avea, în sf. icoane poți găsi pilde vii de îndemnare și incurajare. Cel bogat, de voești să te mântuești uităte la icoana sf. Nicolae și-ți folosește averea după cum a folosit-o și el și atunci îți va fi bine. Voi cei săraci și năcăjiți pământului, priviți mândria ce rade de pe fețele apostolilor celor săraci de bunăvoie. Luați pildă dela Iov și dela săracul Lazar și plata voastră va fi multă în

ceriuri. De ți-ai petrecut viața în fărâdelegi înălțați ochii la icoana vameșului ori la a fiului rătăcit și toți cu toții buni sau răi grăbiți în casa lui Dumnezeu, în biserică cea sfântă și ridicăți ochii voștri la icoana răstignirii și vedeți cât a suferit Christos pentru noi dându-și sufletul pe cruce. Suferiți și voi lubiți Creștini, și strălucita Înviere vă va aduce și voaună mângăere și fericire. Iată numai câteva din frumoasele învățături, care le putem lua de pe icoane. Acum judecați singuri oare nu se cade ca să cinstim noi aceste icoane? Ba sigur că da! Și ce zic acești „pocăitii“, de ce se făcurea ei pângăritori de icoane? Iată ce spun ei: În porunca II. Dzeească se zice: „să nu-ți faci ție chip cioplit nici să te închini lui nici la toată asemeneaa lui să nu slugești lui“. Dar nu pot ei pricepe cu mintea lor cea slabă, că sf. icoane nu sunt chipuri cioplite și când ne închinăm lor nu ne închinăm temnului și zugrăvelei de pe el, ci sufletul nostru se închină aceluia, pe care îl închipuește icoana. Ei nu vreau să știe, că Dumnezeu de aceea a dat porunca aceasta lui Moisie, ca poporul său să nu se închine la viteii de aur, la lună, la stele, dobitoace, văi, pomi, zicând, că acela e Dzeul lor. Ascultați ce spune însuși Dumnezeu lui Moisie, cum să înfrumsețeze sicriul, în care avea să pună cele zece porunci. „Și să faci 2 cheruvimi de aur, lucru bătut să-i faci pe ei, și cheruvimii vor fi cu aripile întinse pedeeasupra acoperind proptitorul“. Eșire c. 25. v. 18. și 20. Și dacă Dumnezeu a poruncit ca cu cheruvimii să fie înfrumsețat sicriul legii Sale, nouă să nu ne fie iertat a înfrumseța casa Dumnezeului nostru cu icoana fiului Său stăpân peste ingeri și apoi și cu alte icoane sfinte? Când M. Christos a duș crucea să fie răstignit pe muntele Golgota o muere cu numele Veronica, făcându-i-se milă de El, i-a dat o cărpă să-și șteargă sudorile de pe față și ștergându-se a rămas pe cărpă chipul Său. Astfel cel dintâi chip al Dului Christos a fost făcut de El însuși. Vedeți dară iub. Creștini, că sfânta scriptură singură ne îndreptățește a folosi sfintele icoane. Dar oare mintea sănătoasă oprește folosirea lor? Lasă să-mi spună pocăiții rătăciți, când au aruncat icoanele din casele lor, de n'au aruncat în foc și chipurile pruncilor și ale părinților lor? Oare mamele acele rătăcite, cari azi când s'aude vești de bătae au prunci la cătănie, nu iau chipul pruncului lor de pe pereți și între sughițuri de plâns îl acopere cu sărutări? Vedeți dară prăpastia în care căzură, acei nefericiți, cari ascultară glasul prorocilor mincinoși și cari le arătară din sf. scriptură numai locurile acele prin cari au crezut, că pot sdruncina credința din inimile mai slabe. Dacă cunoașteți adevărata lor fire păziți-vă să nu cădeți în ispita acestor vrăjmași ai bisericii noastre, cari din speulă vorbesc de rău biserică, preoții, sf. icoane și toate așezămintele credinței noastre. Puterea Dzeească, credința tare, iubirea nemărginită, bunătatea, mila, adevărul, toate acestea le-a așezat creștinul în sf. icoane. Cuvine-se deci cinsti, iubire și dragoste acestor chipuri sfinte și dădătoare de viață. Pătrunși de evlavie, îndreptați pașii voștri spre virtutea creștinească. Cercați și cuprindeți cu duhul și sufletul vostru mărimea credinței creștinești, iar buzele voastre șoptescă simțirile inimei înfrânte, intrupându-le în vorbele calde ale căinței adevărate. Iar când vă rugați pentru sufletele voastre, nu vă uitați a vă ruga și pentru cei ce vă urăsc și vă batjocoresc pre voi. Cu inima înfrântă veniți să ridicăm ochii la icoana răstignirii lui Christos și cu glas umilit să ne rugăm: „Doamne Isuse Christoase primește rugăciunea fiilor, cari se închină naintea patimilor

tale; îndreptează pașii noștri spre calea mântuirii. Iar vrăjmașilor noștri și celor ce ne batjocoresc pre noi deschide-le ochii, luminează-le mintea, ca întorcându-se din calea rătăcirii, să cază din nou în fața Ta, cunoscând mărirea Ta, în veci, Amin“.

Simeon Stana.

Părăsirea portului național*.

Cari sunt cauzele, că țărancele noastre părăsesc portul din străbuni și cari sunt mijloacele de îndreptare?

de: Sofia Florescu.

Nici unul dintre popoarele conlocuitoare în această țară, nu are și nu poate avea un port atât de frumos, atât de atrăgător, ca poporul român, ba portul poporului nostru deșteaptă chiar pofta străinilor, ca și dâșii să și-l însușiască, măcar numai în parte și aceasta numai și numai pentru că e lucrat și cusut cu mâna proprie, cu multă dibăcie, istețime și gingășie; încât acest port admirat și de străini, a devenit proverbial: „Port ca al țărancei române nu există sub soare“.

Și cu tot dreptul se poate afirma aceasta; să băgăm numai de seamă la țărâncă noastră română, care ține cu îndărătnicie la portul ei național, cum din zori și până în noapte, lucrează cu multă grijă și luare aminte la războiu și la brodării, neobosită numai ca să-și ducă la îndeplinire gustul și să-și vadă realizată dorința, de a se îmbrăca în haine făcute, cusute și brodate în fel și chipuri, de mâna ei proprie, prin care reprezintă frumosul și de toți iubitul ei port național strămoșesc.

Cu câtă nerăbdare așteaptă țărâncă română marea zi de sărbătoare, s'au vre-o „rugă“, pentru carea s'a ostenit, pregătindu-și cu multă trudă hainele sale, ca să se îmbrace în acelea și să arete lumii dibăcia ei în diferite cusături și alesături. Aceasta o știm cu toții, cari am avut fericirea de a trăi la sat, în nemijlocita apropiere a țărancei române.

Așa a fost odată și așa ar trebui să fie și acum și în viitor între țărancele acelea, cari nu cu mult înainte, prin lucrul mânilor lor, erau fala națiunii și portului nostru din străbuni; acum nu își prea bat capul cu de acelea, ci din capul locului — fără înconjur am putea zice, că mai peste toate părțile și-au corecit portul, *împrumutându-l și imitându-l dela străinii*, cu cari zilnic vin în atingere. Aceasta ar fi prima cauză a abaterii dela portul lor mândru strămoșesc.

Sunt și alte multe cauze între cari se mai pot aminti și: *Scumpirea traiului*, așa că am putea zice în general, sărace și bogate dintre țărancele noastre, pentru a ajunge la bani, își neglijează în parte, ori total lucrările lor casnice, naționale cu cari s'au pomenit din străbuni și merg năimite ca zilere la unii și la alții, cele sărace ca să-și asigure existența, iar cele mai cu stare ca să ajungă la bani și mai mulți — că vezi Doamne, ziua de lucru azi e scumpă și n'o petrec lucrând și cosând hainele trebuincioase pentru casă și familie, ci mai bine lucrează altora pe bani scumpi; — iar urmarea e, că pentru îmbrăcămintele își cumpără materiile de lipsă din prăvălie și șatră, ca să se adeverească zicala:

*) Cu permisiunea specială obținută dela autoară reproducem acești articoli bineveniți pentru înfățișarea externă a individualității noastre etnice.

„Sărace șetrele,
Cum îmbracă fetele, ori:
„De n'ar fi jidov și șatră,
N'ai vedeà fată îmbrăcată“.

Tot așa urmează și țărancele din apropierea orașelor, cari vin la oraș și lucrează la diferite fabrici, pe când lucrurile lor casnice, familiare stagnează pentru că nu mai au timp să se ocupe și cu acelea; din care cauză, apropiindu-se cutare sârbătoarele ori rugă (nedee) sunt silite iarăși a cumpără materiile trebuincioase din prăvălie și a le da măistoriței din sat, spre a le coase vre-uneia la mașină, că merge mai repede.

Altele, cari nu pot merge la oraș și nici în sat năimite având acasă să îngrijească de câte un părinte neputincios ori frățiori micuți, pe lângă economia casei, mai primesc și câte o cutie ori două — după cum sunt de harnice — viermi de mătasă spre cultivare, la cari îi pot fi de ajutor și cei mai debili membri ai familiei, culegând frunzele trebuincioase pentru nutrirea lor; și așa nici acele țărance nu-și pot coase și brodă hainele de lipsă ci atunci în pripă, în preajma vre-unei zile mari — ca să nu fie nici ele mai pe jos ca altele — își cumpără materia iarăși din prăvălie, cosându-le cineva pe mașină. Acele haine însă nu mai seamănă a port românesc din străbuni, ci sunt adevărate caricaturi.

Împunându-se această temă indeosebi învățătoarelor spre lucrare, subscrise am cercetat cu ocaziunea „rugilor“ câte-va comune din jurul Lugojului Bocșei și a Orșovei spre a mă convinge personal despre adevărul părăsirii portului din străbuni.

Va urmă.

CRONICA.

† **Poetul P. Cerna** a murit subit în Lipsca marți la 8 aprilie n. a. e., după ce nu de mult își luase doctoratul în filozofie, cu succes strălucit. Pe Cerna îl mănase în străinătate convingerea, că arta superioară își are izvoarele în știință. Convingerea aceasta se desface din fiecare vers al volumului de „Poezii“ editat de Minerva în 1910. P. Cerna (cu numele adevărat Panait Stanciov), a murit în floarea vieții, în etate abia de 29 ani. Tatăl poetului a fost învățător.

† **Gheorghe Gr. Cantacuzino**. Sâmbătă în 5 aprilie a încetat din viață după o scurtă suferință, președintele Senatului României, Gh. Gr. Cantacuzino. Marele Român și patriot încetează din viață în etate de 76 ani, după ce și consacrase întreaga viață binelui public și prosperării neamului său românesc. Gh. Gr. Cantacuzino a continuat cu vrednicie opera începută de marii săi moși și strămoși.

Reîntorși nebuni din America. De curând s'au reîntors pe un vapor ce venia din America, între alți călători și 17 nebuni; fiecare nebun avea câte un su-praveghetor. Toți 17 sunt țărani, ce emigraseră din Austria; nu se știe ce i-a inebunit, mai probabil viața grea și zgomotul infernal din orașele mari ale Americii.

Necrolog. A răposat în 21 martie (3 aprilie) în Sibiu unde era elev a școlii civile a „Asociațiunii“ *Eugenia Barbu de Ileni* o gingașă floare oșilită în etate de 14 ani, fca părintelui protopop din Chișineu Dr. Demetriu Barbu de Ileni. O deplâng îndurerată părinți și un frate.

Cronica bibliografică.

A apărut: *Colecțiune de predici*, 3 tomuri, pentru toate duminicile anului bisericesc, edate cu concursul mai multor preoți din arhidieceza Bucovinei de *Dr. Teodor Tarnavschi și Dr. Emilian Voiutschi*, profesori la Facultatea de teologie din Cernăuți. *Editia II*, îngrijită de *Dr. Dimitrie Cioloca* profesor. Caransebeș 1909—1911. Editura editorilor. Tipografia Diecezană.

Tomul I. cuprinde 64 predici pentru ciclul de dumineci care începe cu duminica vameșului și a fărizeului și sfârșește cu duminica I. după Rusalii.

Tomul II. are 62 predici, începând cu duminica I. după Rusalii.

Tomul III. cuprinde 73 predici și tractează materia omiletică pentru duminicile XVII—XXXII după Rusalii, apoi pentru duminicile înainte și după Nașterea și înainte și după Botezul Domnului.

In total așadară acest op. conține nu mai puțin de 199 predici.

Spre ușurarea celorce vor consulta acest op. amintim, că la finea tomului III. se află tabela de materii din toate 3 tomurile, cu indicarea temei ce se tractează în fiecare predică.

O împrejurare, care ridică acest op. la nivelul opurilor similare din apus este că pentru fiecare duminică se află 4 predici, dintre cari prima consecvent tractează materia în legătură cu însemnătatea zilei, din punct de vedere liturgic, a doaua din din punctul de vedere al moralei, iar celelalte doauă sunt adese omilii.

Nu insistăm asupra valorii necontestabile a acestui op, indispensabil pentru fiecare preot și bibliotecă parohială, căci în această privință s'a pronunțat deja foarte favorabil critica competentă. Execuțiunea tehnică întrece toate așteptările.

După cum reesă din Precuvântarea la ediția II, dela primirea favorabilă a opului „se face pendentă tipărirea tomurilor IV. și V. cari vor cuprinde predici pentru toate sârbătorile domnești și ale sântilor mai aleși, respective predici pentru ocaziuni extraordinare, pentru cari tomuri materialul stă gata de tipar“.

„Cuvântări la sfântul botez, cununii și înmormântări“ de Petru Popa cu binecuvântarea P. S. Sale dlui episcop al Aradului Ioan I. Papp, edd. 1913. Acesta este titlul modestei colecțiuni de predici ce a apărut acum în Tipografia Diecezană din Arad unde se află de vânzare cu 2 cor. Autorul este modestul preot din F. Vásárhely care lucrează neconținut și succesive își tipărește lucrările sale ca se devină un bun comun. Predicele acestea n'au pretenții mari, ele sunt scrise de un preot dela sate pentru săteni, într'o limbă curată și în concepțiile gradului cultural al poporului, au dară darul nemijlocitei înriurine asupra sufletului poporului. Autorul ia d'arândul cazurile de predici: la botez 2, la cununii 5, la înmormântări: 4 la copii, 4 la juni, 8 la bărbați și femei, 4 la bătrâni, 4 la preoți și învățători. Pentru predicile funebre are un adaus de formule de iertăciuni la toate cazurile. Recomandăm cu toată căldura aceste predici preoțimeii noastre parohiale.

„Critica unei lectii“ îndrumări practice de Dr. Valeriu Seni. Retipărire din „Foaia Școlastică“ Blaj 1913. Prețul 60 fileri.

„Chestiunea școlilor de repetiție“ de Dr. M. Crăiniceanu extras din „Vatra Școlară“. Sibiu 1913.

„Pocăitii“ cuvântări bisericești asupra așa numiților pocăitii (advențiști nazarineni) de Dr. Nicolae Brăzău paroh în Vulcan. Tipărită în Petroșeni 1913. Prețul 3 cor.

Atragem atențiunea preoțimei noastre asupra acestei colecțiuni de cuvântări ticluite după un anumit plan apologetic. Cuprinde cele mai esențiale puncte diferențiale de credință tratate din belșug cu dovezi dogmatice. E o carte binevenită și de bun folos preoțimei noastre în lupta contra sectarilor. La fine conține și mărturisirea de credință a acestor sectari combătută paralel articol de articol, de autorul cărții.

Concurse.

Pentru întregirea postului de învățător din **Vizma** tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 1000 cor;
2. Pentru conferință 20 cor;
3. Pentru scripturistică 10 cor;
4. Dela înmormântări, unde va fi poftit câte 40 fileri.

5. Locuință în natură, cu intravilan lângă ea. Pentru lemne de încălzit sala de învățământ se îngrijește parohia.

Cel ales, fără alt onorar, prestează serviciile cantonale în și afară de biserică; instruează școlarii de repetiție, învață pe școlari cântările bisericești, duminica și în sărbători îi conduce la s. biserică și-i ține în ordine.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și așterne petițiile lor în termenul concursual, instruite în regulă, și anume, oficiului parohial din Vizma, pe calea oficiului protopopesc din Belinț, (Belenceze, Temes-megy) și a se prezenta într'o duminică sau într'o sărbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Conducătorul oficiului parohial din Vizma.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□— 1—3 gr.

În urma ordinului consistorial de sub Nr. 5792/1912 pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Trăoaș (Torjás)** prin aceasta public din oficiu concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 500 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 100 cor. 3. Pentru conferințe 20 cor. 4. Pentru scripturistică 10 cor. 5. Cvarțir liber și grădină. Întregirea salariului învățătoresc din partea statului este asigurată.

Ceice doresc se ocupe acest post se avizează, ca recursurile lor instruite regulamentar să le trimită la oficiul pprezbiteral din Maria-radna, iar dânșii să se prezinte în s-ta biserică din Trăoaș spre a se arăta poporului.

Procopiu Givulescu, protopresbiter.

—□— 1—3

Conform înaltei dispozițiuni consistoriale de sub Nr. 6624/1912, prin aceasta se publică și escrie concurs, pentru îndeplinirea parohiei vacante de **clasa I. (primă)** din **Covăsânt** (Kovási) protopresbiteratul Șiriei (Világos) comitatul Arad, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

Una sesiune pământ arător cl. I-a constătătoare din 50 jughere per 1100□.

2. Birul preoțesc în bani gata 400 cor. adecă patru sute coroane, solvinzi din cassada culturală.
3. Stolele legale.

4. Eventuala întregire dela stat, care însă nu s'a beneficiat până aci la această parohie, pe care însă nu o poate asigura nici comitetul nici Ven. Consistor diecezan.

5. Alesul preot are să supoarte toate dările publice, după întreg venitul beneficiat, și să se îngrijască de locuință din al său.

6. Fiind parohia de clasa I, dela recurenți se pre-tinde evalidațiunea prescriasă prin concl. Ven. Sinod ep. adus sub Nr. 84/II. din 1910.

7. Alesul preot este îndatorat a catehiză la 2 (două) școli confesionale, precum și la una din cele de stat fără altă remunerațiune din partea comunei bisericești.

Recursurile ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial gr.-or. rom. din Covăsânt, sunt a se trimite Preaonoratului oficiu protopopesc gr. or. rom. din Șiria (Világos) comitatul Arad.

Recurenții vor avea a se prezenta și conformă §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în sfânta biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Covăsânt, la 27 ianuarie, (9 februarie) 1913.

Ioan Cure,
președinte.

Nicolae Șaur,
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Mihailu Lucața*, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățător la școala noastră confesională ort-rom. din **Chesinț** (protopopiatul Lipovei) devenit vacant prin pensionarea învățătorului Moise Pepa se publică din nou concurs cu termen de recurgere **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1000 cor.
2. Cvarțir corespunder cu grădină de legumi.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Pentru conferință 20 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
6. Cvinevenalele legale se vor cere dela stat.
7. De curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngrijii comuna bisericească, iar de curățirea și încălzirea locuinței învățătoresți va îngrijii alesul.

Alesul învățător va avea să provadă cantoratul în strana dreaptă, să instrueze școlarii în cântările bisericești și să-i conducă la sf. biserică în dumineci, sărbători și toate funcțiunile liturgice, — fără altă remunerațiune.

Acei recurenți cari vor produce atestat despre desteritatea de a conduce cor vocal vor fi preferiți și vor avea o remunerațiune anuală de 100 cor. pentru carea vor fi îndatorați să înființeze și conducă cor bărbătesc în 4 voci și cor cu școlarii de 2 voci.

Reflectanții au să-și aștearnă în termenul concursual recursurile lor ajustate cu documentele prescise adresate comitetului parohial, la Prea On. Oficiu protopopesc al Lipovei (Lippa) și să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. ținută în Chesinț la 12 ianuarie (6 februarie) 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual *Fabriciu Manuila*, inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei de cl. I. din **Moroda**, conform decisului Ven. Consistor de sub Nr. 798/913, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în org. oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Uzufuctul unei grădini și a sesiunii parohiale; 2. Uzufuctul a unui jugh. și 800□ de pământ estravilan, dat preotului din averea Br. Sina, ca recompensare pentru bir; 3. Stolele legale și îndalinate pe baza concursului scris în Nrii 42—44/907 a org. of. „Biserica și Școala“ și 4. Intregirea venitelor dela stat.

Casă parohială nu este, iar dările publice după beneficiul preoțesc, le va solvi cel ales.

Reflectanții sunt poțitiți, ca recursese ajustate conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului par. din Moroda, să le subștearnă P. On. Oficiu protopopesc gr.-or. român Borosjenő (Ienopolea) com. Arad, având până la termenul regulamentar a se prezentă în sf. biserică din Moroda, spre a-și arată desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Din ședința comitetului par. din Moroda, ținută la 27 ianuarie (9 februarie) 1913.

Dimitrie Nica,
președinte

Zaharie Moga,
notar.

In conțelegere cu: *Ioan Georgia*, ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățator la școala confesională română ort cu clasele superioare din **Șiria**, devenit vacant prin pensionarea inv. I. Bogdan prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela I-a publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental 1000 coroane, solvind în rate lunare anticipative din cassada epitropiei culturale. 2. Cvinevenalele legale. 3. Locuință liberă în edificiul școlii din centru, de a cărei curățire internă este obligat a se îngriji alegândul cât timp o va folosi, căci comuna bisericască își rezervă dreptul, când ar află de bine a-i da în locuință în natură, relutul de cortel prescriș de lege, ceea-ce însă învățatorul nu este în drept a pretinde. 4. Grădină de legume în estensiunea prescrișă de lege. 5. Pentru scripturistica 6 cor. 6. Paușal pentru conferințe învățătoresți 30 cor. 7. Dela înmormântări mari, unde va fi poțtit 2 cor., dela înmormântări mici și părăstase 1 cor. 8. Pentru curatoratul și încălzitul salei de învățământ 170 cor. 9. Alegândul este îndatorat a instrua și conduce cor vocal cu băieții de școală și cu adulții, asigurându-i-se pe timpul cât va instrua corul o remunerație anuală de 200 cor. Alegândul e îndatorat a conduce strana stângă și a instrua elevii săi în cântările bisericști și a-i conduce regulat și supraveghia în biserică.

Reflectanții au să-și susțearnă recursese ajustate cu documentele prescrișe adresate comitetului parohial din Șiria P. On. Oficiu protopopesc din Șiria (Világos) și a se prezentă în cutareva duminecă ori sârbătoare în sânta biserică spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial din Șiria ținută la 24 faur (9 martie) 1913.

Axentie Secula
președinte.

Alexiu Dobos
notar

In conțelegere cu: *Mihail Lucuța* ppresbiter insp. școl.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pentru darea în întreprindere a zidirii cășii bisericști din **Jadani** se publică prin aceasta licitațiune minuendă, care se va ține în școala confesională din Jadani la **4/17 aprilie** 1913 p. m. la 4 ore.

1. Prețul de esclamare este 9827 cor. 32 fil.

2. Reflectanții au să depună înainte de începerea licitațiunii în bani gata, ori în hârtii de valoare acceptabile 10% din prețul de strigare.

3. Planul și preliminarul precum și condițiunile de licitare se pot vedeă la oficiul parohial.

4. Pentru participare la licitațiune reflectanții nu pot să-și formeze nici un drept de diurnă și spese de călătorie.

5. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere lucrările acelu reflectant în care va aveă mai multă încredere fără privire la rezultatul licitațiunii.

Jadani din ședința comit. par. ținută la 16/29 martie 1913.

Valeriu Iacob
preș. com. par.

Ioan Ghinchici
not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppresb.

—□—

2—2

În temeiul ordinului Ven. Consistor diecezan român ort. din Arad Nr. 7262/912 se publică licitațiune minuendă cu oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidărit, sculptură și pictură a s. biserici din **Hodoni** ce se va ține în școala noastră confes. din loc la **4/17 aprilie** 1913 dim. la 9 ore.

1. Ofertele închise au să fie prezentate la oficiul parohial din Hodoni cu 24 ore înainte de ținerea licitațiunii — respective deschiderea lor, — oferte mai târziu intrate nu se vor luă în considerare.

2. Prețul la lucrările de zidărit face 12789 cor. 27 fil. La lucrările de sculptură face 3620 cor., iar la cele de pictură face 2280 cor.

3. Reflectanții au să depună înainte de deschiderea ofertelor vadiu de 5% din prețul stabilit în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile la mâna epitropiei parohiale, — pe care licitantul declarat de întreprinzător are sa-l întregescă la 10% din prețul de întreprindere.

4. Planurile, preliminarile și condițiunile de licitare se pot vedeă la oficiul parohial din Hodoni în în orele oficioase.

5. Pentru participare la licitațiune, sau pentru vederea eelor de sub punct 4 reflectanții nu pot să-și formeze nici un drept de diurnă sau spese de călătorie.

6. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere lucrările acelu reflectant, în care va aveă mai multă încredere — fără privire la rezultatul licitațiunii.

Hodoni la 14/27 martie 1913.

Cornel Popoviciu
preot, preș. com. par.

Dimitrie Bortu
notar ad hoc.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppresb.

—□—

2—2